

5) міжнародне співробітництво щодо протидії митним деліктам. Пріоритетним напрямком вважаємо міждержавний обмін інформацією, яка безпосередньо стосується питання законності переміщення товарів через митний кордон. Підписання дво- та багатосторонніх угод у цьому напрямку дозволить своєчасно вживати заходи щодо попередження, виявлення та припинення порушення митного законодавства і найголовніше не створить загрози не лише фінансовій, а й національній безпеці в цілому.

Ми вважаємо, що представлений комплекс заходів дозволить на практиці підвищити ефективність протидії митним деліктам в Україні та забезпечить ефективний митний захист держави.

### **Література**

1. Волошин В. І. Боротьба з контрабандою на прикордонних територіях як інструмент зміцнення економічної безпеки держави. Соц.-ек. проблеми сучас. періоду України. 2014. №4. С. 58-59.
2. Лепеха М. О. Аналіз порушень митного законодавства в Україні. Митна безпека: науковий журнал. 2018. Випуск 2. С. 116.
3. Спрощення процедур торгівлі в Україні: оцінки та очікування бізнесу. Аналітичний звіт за результатами другої хвилі опитування українських імпортерів та експортерів. К: 2017. 69 с.

**Інна Гуцул**

*Тернопільський національний економічний університет*

## **ТЕНДЕНЦІЇ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ В РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ СХІДНОЇ АЗІЇ (НА ПРИКЛАДІ КИТАЮ ТА ЯПОНІЇ)**

Митна політика України виступає різновидом державної політики, її основним функціональним завданням є забезпечення захисту національних інтересів та національної безпеки України в економічній, політичній, екологічній, соціальній та інших сферах. Інтеграцію України в міжнародний митний простір через реформування державної митної справи визнано одним із першочергових пріоритетів реалізації «Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», що сприятиме зростанню рейтингу країни та створенню позитивного іміджу у світовому контексті.

Незважаючи на те, що методологічні проблеми, пов'язані з розкриттям сутності, цілей і пріоритетних напрямків митної політики та, відповідно до розвитку національної митної справи, є предметом уваги та обговорення в наукових колах та на державному рівні, на жаль, цілісного уявлення про ці проблеми і напрямки діяльності, які є одними з найбільш пріоритетних для країни, поки що не склалося. Це зумовлює перевагу у

вирішенні нагальних завдань, над стратегічними, інерційність у розвитку митниці як державного інституту та недостатність наукової уваги до теми якості надання митних послуг. Окреслене потребує ширшого врахування досвіду успішних митних реформ розвинених країн світу, зокрема, країн Східної Азії [1, с. 155].

Японія і Китай – дві найпотужніші в економічному відношенні країни Азіатсько-Тихоокеанського регіону, які, за прогнозами експертів, залишатимуться в першій п'ятірці світових економічних лідерів у найближчому майбутньому.

Митна політика Японії та Китаю – це певний комплекс заходів, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування митних кордонів та забезпечення захисту національних інтересів і національної безпеки держави у зовнішньоекономічній сфері. Торговельно-економічне співробітництво відіграє важливу роль у системі японсько-китайських відносин. Ще зі встановленням між цими країнами дипломатичних відносин 1972 р. Японія утримує позиції одного з провідних торговельних партнерів Китаю. КНР, у свою чергу, закріпила за собою друге місце після США в зовнішньоторговельному обігу Японії.

Китай значно розширив своє співробітництво з регіоном з початку ХХІ ст., послідовно здійснюючи з кожною країною Центральної Азії різноманітні проекти. Присутність Японії не така масштабна й переважно концентрується на співробітництві в атомній енергетиці, поліпшенні інфраструктури, розробці природних ресурсів [2, с. 136].

На відміну від більшості країн світу, де митне оформлення переважно відбувається за місцем призначення товару, в Китаї майже весь імпорт оформляється в кількох основних митницях, які працюють у найбільших портах. Для оформлення експорту створено 15 бондових зон, які характеризуються найвищим ступенем відкритості й наданням зареєстрованим у них підприємствам пільг і сприяння під час експортних операцій.

У 1999 р. в Митному класифікаторі налічувалося 6940 найменувань товарів, що імпортуються. Використовується більше 20 різних загальних ставок імпорتنих мит - від 0%, 8% до 270% і більше 50 пільгових ставок - від 0%, 1% до 121,6% (середня арифметична ставка дорівнює 16,8%). Що стосується експортних мит, то для 36 найменувань товарів, що експортуються, застосовуються 5 різних ставок - від 20 до 50%.

Одним із найважливіших засобів сприяння розвитку зовнішньоекономічної діяльності є розвинена, диверсифікована, найбільша у світі система державного страхування торгівлі й інвестицій Японії, що досить надійно обмежує інтереси національних операторів від різних ризиків.

Японія дуже широко застосовує квотування та інші методи нетарифного регулювання, проте при цьому майже не використовує компенсаційні та антидемпінгові ставки.

Японія не є членом жодної міжнародної торговельної організації, крім СОТ та ВМО, проте має договори про пільгове митне оподаткування з низкою країн, що розвиваються. Часто ставки за цими договорами навіть нижчі, ніж передбачено ГАТТ. Близько 95% тарифних ставок у Японії є адвалерними (тобто обчислюються як відсоток від вартості товару). При цьому багато ставок диференціюються залежно від застосованого методу визначення митної вартості [3, с. 114].

Отже, митна політика Японії та Китаю – це певний комплекс заходів, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування митних кордонів та захисту національних інтересів і національної безпеки держави у зовнішньоекономічній сфері. Потенціал співпраці України з Китаєм та Японією спрямовується на реалізацію масштабних інвестиційно-інноваційних проектів. Таким чином, стратегія модернізації потребує від України формування відносин стратегічного партнерства з Китаєм та Японією.

### **Література**

1. Гуцул І.А. Митна політика зарубіжних країн: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 198 с.
2. Стеблянюк М.Д. Особливості використання методів нетарифного регулювання ЗЕД у зарубіжних країнах. *Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка*. 2013. №2. С. 132-139.
3. Коляда С.П., Алмаз Л.О., Гребенюк О.О. Митні служби Китаю та Японії в контексті зовнішньої економічної діяльності. *Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка*. 2013. №1. С. 110-117.

**Андрій Дерлиця**

*Тернопільський національний економічний університет*

## **ПОЗИКОВІ ФІНАНСИ ЯК СУСПІЛЬНИЙ ФЕНОМЕН**

Динаміка державного боргу визначається дією настільки широкої сукупності факторів, що дослідник, який починає вивчення його детермінант, неодмінно змушений переходити до аналізу і проблематики дефіциту і встановленої практики обслуговування державного боргу. Тобто комплексне бачення даної проблеми неможливе без включення в аналіз логічної зв'язки: бюджетний дефіцит – державний кредит – державний борг. Основою ж феномену є фіскальні дисбаланси, як передумови виникнення необхідності у позиках, що фактично виступають